

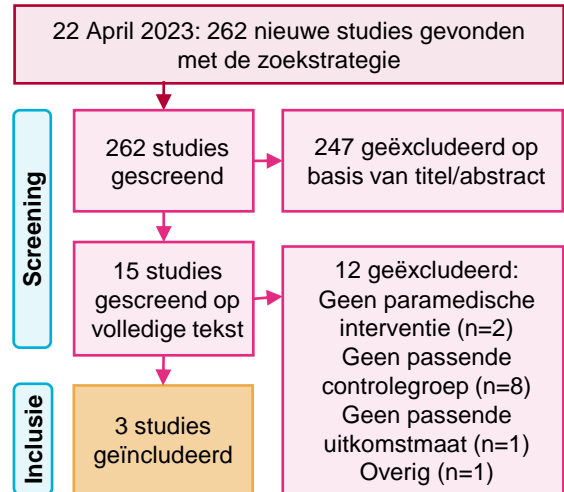
Paramedische Richtlijn Parkinson met Actieve beslisondersteuning

Overzicht aanpassingen

9 jan 2024

Er zijn 3 nieuwe studies toegevoegd aan de Paramedische Richtlijn Parkinson met Actieve Beslisondersteuning, zie figuur 1. Op basis van de nieuwe studies zijn er 3 modules geüpdatet:

- ⇒ [Loopproblemen](#)
- ⇒ [Transfers en bedmobiliteit](#)
- ⇒ [Arm-/handvaardigheid](#)

Figuur 1. Flowchart literatuur selectie

Loopproblemen

Een nieuwe studie is toegevoegd die het effect van aerobe training op loopsnelheid heeft onderzocht. Het resultaat van deze studie komt overeen met studies die al in de richtlijn zijn opgenomen. De aanbeveling blijft onveranderd: 'overweeg aerobe interventie'.

Arm-/handvaardigheid

Een nieuwe studie is toegevoegd die het effect van een online begeleid oefenprogramma gericht op het verbeteren arm-/handfunctie heeft onderzocht. Het resultaat van de nieuwe studie komt overeen met de studies die we eerder gevonden hadden. Een verschil was echter dat het hier een oefenprogramma thuis betrof. De **aanbeveling** over deze interventie is **onveranderd: 'Overweeg het aanbieden van arm-/handfunctietraining'**. In de toelichting van de aanbeveling is **toegevoegd** dat er voldoende frequent getraind moet worden en dat dit kan worden ondersteund met een huiswerkprogramma.

Transfers en bedmobiliteit

Er is een nieuwe studie toegevoegd die het effect van lumbosacrale mobilisatie op de effectiviteit van de transfer onderzocht. Hierover waren geen eerdere studies gevonden. Er is een nieuwe conclusie geformuleerd en de interventie is toegevoegd in de uitwerking van de module. Dit heeft geresulteerd in een **nieuwe aanbeveling: 'Overweeg mobilisaties en manipulaties voor betere lumbosacrale mobiliteit.**

Deze nieuwe aanbeveling is te overwegen indien het probleem met de transfer mechanisch verklaard kan worden vanuit stoornissen binnen het neuromusculoskeletaal systeem. De interventie is aanbevolen voor mensen met de ziekte van Parkinson in de vroege en middenfase waarbij er geen sprake is van een contra-indicatie. Lumbosacrale mobilisatie is geen enkelvoudige interventie; de voorkeur ligt op actieve oefentherapie.